

Odpowiedź na uwagi do projektu programu ochrony niedźwiedzia nadestane przez firmę KABAN

Niedźwiedź

W pełni akceptuję zalecenia pkt.8.2 o ograniczeniu sztucznego dokarmiania, zwracam jednak uwagę że tak jak w przypadku rysia celowe powinno być pozostawianie zabitych przez drapieżniki i padłych w naturalny sposób zwierząt łownych w miejscu bytowania niedźwiedzi.

Odpowiedź: W pełni zgadzamy się z powyższym. Jest to bardzo ważna uwaga i ten aspekt został już przez nas uwzględniony w projekcie Programu (rozdz. 2, 7.2). Padlina kopytnych (padłych z przyczyn naturalnych, ofiar wilków i rysi) jest bardzo ważnym źródłem pokarmu zarówno dla niedźwiedzi (zwłaszcza w okresie po opuszczeniu gawr), jak i dla innych padlinożerców (Green et al. 1997¹, Selva et al. 2005²). Dodatkowo, duże drapieżniki (zwłaszcza rysie i niedźwiedzie) często powracają do żerowania na swoich ofiarach czy padlinie. Niestety praktyka usuwania naturalnej padliny pod ambony lub do miejsc dokarmiania czy nęcisk, jest dość powszechna, jest oczywistym zakłóceniem i niepokojeniem, jak również redukcją naturalnych zasobów pokarmu. W związku z tym jest niezgodna z wymogami Dyrektywy Siedliskowej. Rozporządzenia Komisji Europejskiej (1069/2009 z dnia 21 października 2009 i 142/2011 z dnia 25 lutego³) o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nie odnoszą się do zwierząt dzikich, a więc ich tusze mogą i powinny być pozostawiane w miejscu śmierci (chyba, że podejrzewa się choroby mogące być zagrożeniem dla ludzi). Pozostawianie padłych zwierząt gospodarskich i/lub tworzenie nęcisk, powinno być zgodne z wymogami Rozporządzenia 142/2011 KE.

Grupa Interwencyjna do spraw niedźwiedzi

Rekomenduję Firmę KABAN Maciej Lesiak do grupy interwencyjnej do spraw niedźwiedzi. Aktualnie w ramach działań wprowadzonych z RDOŚ w Krakowie tworzymy już ją nieformalnie. KABAN Maciej Lesiak dysponuje wyszkolonym kierunkowo personelem, sprzętem tj. odpowiednimi środkami transportu (w tym pojazdy 4x4 oraz przyczepy transportowe i klatki, które swoimi gabarytami umożliwiają transport niedźwiedzi), posiada broń do usypiania, broń palną a nade wszystko kilkuletnie doświadczenie w działaniu w sytuacjach kryzysowych ze zwierzętami.

¹ Green, G.I., Mattson, D.J. & Peek, J.M. 1997. Spring feeding on ungulate carcasses by grizzly bears in Yellowstone National Park. *J. Wildl. Manage.* 61: 1040-1055.

² Selva, N., Jedrzejewska, B., Jedrzejewski, W. & Wajrak, A. 2005 Factors affecting carcass use by a guild of scavengers in European temperate woodland. *Can. J. Zool.* 83, 1590–1601.

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:054:0001:0254:EN:PDF>

Jesteśmy w ciągłej 24-godzinnej dyspozycyjności do podjęcia działań i coraz lepiej funkcjonujemy w strukturach centrów zarządzania kryzysowego województwa.

Odpowiedź: Program ochrony niedźwiedzia jest dokumentem oficjalnym przeznaczonym do wdrożenia i jako taki powinien być aktualny przez długi okres czasu. Z tego powodu nazwiska osób prywatnych bądź nazwy firm mających realizować konkretne zadania nie powinny być w nim umieszczane. Interwencje dotyczące niedźwiedzi powinny być przeprowadzane szybko i bardzo profesjonalnie, dając ludziom dotkniętym sytuacją konfliktową poczucie bezpieczeństwa. Skuteczność i profesjonalizm prowadzonych interwencji powinny też mieć na celu unikanie czy minimalizowanie negatywnego stosunku do niedźwiedzi. Grupa Interwencyjna w założeniu ma być właściwie wyszkolona do przeprowadzania interwencji i posiadać wszystkie stosowne zezwolenia i kompetencje. Firma KABAN Maciej Lesiak spełniająca te wymogi, będzie mogła być częścią Grupy. Za jej organizację będzie odpowiedzialny Członek ds. Grupy Interwencyjnej, który uwzględni istniejący potencjał i kompetencje w toku organizacji Grupy i proponowania jej składu.

W oparciu o analizę doświadczeń własnych mam zastrzeżenia do tabeli 7. W sytuacji „Bardzo groźnej” strategia dopuszcza eliminację osobników. Zdaję sobie sprawę, że często sytuacje niebezpieczne z niedźwiedziami pojawiają się poza godzinami pracy urzędów, w godzinach nocnych, w weekend kiedy nie można skonsultować decyzji o letalnym rozwiązaniu z urzędnikiem odpowiedniego szczebla. Daje to konieczność wyposażenia członków grupy interwencyjnej do spraw niedźwiedzi w mandat podejmowania decyzji o eliminacji zwierzęcia na zasadzie pro-forma. Dlatego trzeba uszczegółowić procedury ewentualnego uśmiercenia niedźwiedzia by były one przejrzyste, jednoznaczne oraz zgodne z przepisami obowiązującego prawa. Członkami grupy interwencyjnej powinni być ludzie oddani sprawie z doświadczeniem, a przede wszystkim panujący nad emocjami. O nadużyciach wynikających z eliminacji zwierząt agresywnych wspominali na serii warsztatów poświęconych opracowaniu strategii ochrony niedźwiedzia brunatnego przeprowadzonych w Krakowie w dniach 8-9.11.2010 r., 27-28.01.2011 r. i 20-22.02.2011 r. przedstawiciele Słowacji i Chorwacji.

Odpowiedź: W pełni się zgadzamy z tą uwagą. Tabela 7 jest zmodyfikowana za austriackim planem zarządzania populacją niedźwiedzia i powszechnie stosowana również w innych krajach. Wszystkie procedury i protokoły postępowania będą wypracowane w toku tworzenia Grupy Interwencyjnej i oczywiście będą uwzględniały wszystkie wymienione aspekty. Protokoły będą aktualizowane i ulepszone zależnie od potrzeb i w toku prac Grupy. Szczegóły zawiera Rozdział 5.2.